

Davacı ve Yürütmenin

Durdurulmasını İsteyen : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

Vekili : Av. Nurten Çağlar Yakış

Selaniç Cad. No:19/1-Kızılay/ANKARA

Davalı : Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı-ANKARA

Vekili : Hukuk Müşaviri Nuray Köken -Aynı yerde

İstem Özet : 11.10.2013 tarih ve 28792 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 2. maddesinin 1.fıkrasının (f) bendi, 4. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinin 1, 3 ve 5 numaralı alt bentlerinin, 6. maddesinin ve 22. maddesinin iptali ve yürütülmesinin durdurulması ile sözkonusu Yönetmeliğin 2.maddesinde yapılan değişikliğin dayanağı 6331 sayılı Kanunun 3.maddesinin 1.fıkrasının "f" bendinin Anayasa Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Aksel Teker

Düşüncesi : Dava konusu 11.10.2013 tarih ve 28792 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 2. maddesinin 1.fıkrasının (f) bendinin dayanağı 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 3.maddesinin 1.fıkrasının f bendinde yer alan." Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında çalışma hayatını denetleyen müfettişler," ibaresinin Anayasanın 2,10, ve 49.maddelerine aykırı olduğundan bahisle 2.6.2014 tarihinde Anayasa Mahkemesine başvurulduğu, bu nedenle yürütmenin durdurulması isteminin Anayasa Mahkemesi kararından veya yasal bekleme süresi süresi geçtikten sonra incelenmesi gerektiği, dava konusu Yönetmeliğin 22.maddesiyle değişen İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin Geçici 2.maddesine yönelik yürütmenin durdurulması isteminin, anılan maddenin düzenleyici işlemlerin açık ve belirgin olması ilkesine aykırı olarak düzenlenmesi nedeniyle kabulü, dava konusu diğer kısımlar yönünden yürütülmesinin durdurulması isteminin ise 2577 sayılı Kanunun 27.maddesindeki şartlar gerçekleşmediğinden reddi gerektiği düşünülmektedir

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince; savunma ve ara kararına cevap alındıktan sonra incelenmesine karar verilen yürütmenin durdurulması istemi, savunmanın ve ara kararına cevabın geldiği görülmekle yeniden incelendi, gereği görüldü :

Dava; 11.10.2013 tarih ve 28792 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 2. maddesinin 1.fıkrasının (f) bendi, 4. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinin 1, 3 ve 5 numaralı alt bentlerinin, 6. maddesinin ve 22. maddesinin

iptali ve yürütülmesinin durdurulması ile sözkonusu Yönetmeliğin 2.maddesinde yapılan değişikliğin dayanağı 6331 sayılı Kanunun 3.maddesinin 1.fıkrasının "f" bendinin Anayasa Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

11.10.2013 tarih ve 28792 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 4. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinin 1, 3 ve 5 numaralı alt bentlerinin, 6. maddesinin yürütülmesinin durdurulması istemine ilişkin olarak, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde öngörülen koşulların bu aşamada gerçekleşmediği anlaşılmaktadır.

Dava konusu 11.10.2013 tarih ve 28792 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 22.maddesiyle değişen İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğinin Geçici 2.maddesinin incelenmesi;

İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemek amacıyla çıkarılan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun **8. maddesinin 5. fıkrasında**, "İş güvenliği uzmanlarının görev alabilmeleri için; çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (A) sınıfı, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde en az (B) sınıfı, az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise en az (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olmaları şartı aranır. Bakanlık, iş güvenliği uzmanlarının ve işyeri hekimlerinin görevlendirilmesi konusunda sektörel alanda özel düzenleme yapabilir." hükmüne yer verilmiş; 9. maddesinde, işyeri tehlike sınıflarının Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak tebliğle tespit edileceği öngörülmüş; **Geçici 4. maddesinde;**" (1) Bu Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (A) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü, bu işyerlerinde Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört yıl süreyle (B) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi; tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise (B) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü, bu işyerlerinde Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl süreyle (C) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi kaydıyla yerine getirilmiş sayılır. (2) Bakanlık, usul ve esaslarını belirlemek kaydıyla, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olanlara, Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmiş olan prim gün sayısı ile sahip oldukları belge sınıfı gibi hususları dikkate alarak üst sınıflardaki iş güvenliği uzmanlığı belgesi alabilmeleri için fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde kullanılmak şartıyla en fazla iki sınav hakkı verilmesine dair gerekli düzenlemeyi yapmaya yetkilidir." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Yasanın 30. maddesinin (b) bendinin 2. alt bendinde, "İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik biriminde görev alacak işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelinin nitelikleri, işe alınmaları, görevlendirilmeleri, görev, yetki ve sorumlulukları, görevlerini nasıl yürütecekleri, işyerinde çalışan sayısı ve işyerinin yer aldığı

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2013/7980

tehlike sınıfı göz önünde bulundurularak asgari çalışma süreleri, işyerlerindeki tehlikeli hususları nasıl bildirecekleri, sahip oldukları belgelere göre hangi işyerlerinde görev alabilecekleri"ne ilişkin usul ve esasların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği kurala bağlanmıştır.

3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 2. maddesinin (r) bendinde, işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerini önleyici ve koruyucu hizmetleri yürütenlerin niteliklerini belirlemek, eğitimlerini ve sertifikalandırılmalarını sağlamak; 12. maddesinin (k) bendinde, işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerini önlemek ve koruyucu hizmetleri yürütmek üzere görevlendirilecek işyeri hekimleri, iş güvenliği uzmanları ve diğer görevlilerin iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eğitim ve belgelendirme usul ve esaslarını belirlemek; (l) bendinde ise, iş sağlığı ve güvenliği alanında ölçüm, analiz, teknik kontrol, risk analizi ve değerlendirmesi, eğitim, danışmanlık, uzmanlık hizmetlerini yapmak ve bu tür hizmetleri verecek özel ve tüzel kişi ve kuruluşların niteliklerini belirlemek, yetki vermek, yetkilerini iptal etmek, kontrol ve denetimini sağlamak davalı Bakanlığın görevleri arasında sayılmıştır.

Yukarıda aktarılan Yasa hükümlerine dayanılarak çıkarılan ve 29.12.2012 tarih ve 28512 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik;" iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevli iş güvenliği uzmanlarının nitelikleri, eğitimleri ve belgelendirilmeleri, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemek amacıyla yürürlüğe konulmuş; aynı Yönetmeliğin 7.maddesinin. 2.fıkrasında, iş güvenliği uzmanlarından; (C) sınıfı belgeye sahip olanların az tehlikeli sınıfta, (B) sınıfı belgeye sahip olanların az tehlikeli ve tehlikeli sınıflarda, (A) sınıfı belgeye sahip olanların ise bütün tehlikeli sınıflarda yer alan işyerlerinde çalışabilecekleri; 8.maddesinde ise; A, B ve C sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi alınmasının şartları düzenlenmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun geçici 4.maddesinin 2.fıkrasına istinaden 11.10.2013 tarih ve 28792 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan dava konusu Yönetmelikle İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin Geçici 2.maddesinde değişiklik yapılmıştır. "Sınıflararası Yükselme" başlıklı anılan maddede; "(1) (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olanlardan; a) Başvurdukları tarihte adlarına 1500 gün prim ödenenler, (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belge sınavına, b) Başvurdukları tarihte adlarına 3000 gün prim ödenenler, (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belge sınavına, girmeye hak kazanırlar. (2) (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olanlardan; a) Başvurdukları tarihte adlarına 1800 gün prim ödenenler, (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belge sınavına, girmeye hak kazanırlar.(3) Birinci ve ikinci fıkrada sayılanlar Kanununun Geçici 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde düzenlenecek sınavlara iki defaya mahsus girme hakkı kazanırlar. Başvuruda istenecek belgeler Bakanlıkça ilan edilir. (4) Birinci ve ikinci fıkrada sayılanlar, yapılacak sınavda başarılı olamadıkları takdirde sahip oldukları belge ile çalışmaya

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2013/7980

devam ederler." düzenlemesi yer almıştır.

6331 sayılı Yasanın Geçici 4 üncü maddesinin 2 inci fıkrası, iş güvenliği uzmanlık belgesi sahibi olanların sınavla üst sınıflara geçişine olanak sağlamış; ancak sınava girebilmek için de sosyal güvenlik kurumuna ödenmiş prim gün sayısı ve sahip oldukları belge sınıfına göre bu konuda davalı Bakanlıkça düzenleme yapılmasını öngörmüştür. Öncelikle anılan Yasa hükmünde işgüvenliği uzmanlık belgesi sahibi olanların, üst sınıfa geçiş sınavına girebilmeleri için aranan sosyal güvenlik kurumuna ödenmiş prim gün sayısının, herhangi bir çalışma alanına değil, iş sağlığı ve güvenliği alanına ilişkin olması gerektiği açıktır. Ayrıca anılan yasa hükmüyle davalı idarece yapılacak düzenlemede, belge sınıfı dikkate alınarak bir üst sınıfa geçişin usul ve esaslarının belirlenmesi öngörülmüştür.

Dava konusu Yönetmelik maddesinde ise; bir üst sınıf iş güvenliği uzmanlığı belgesi alınmasına yönelik usul ve esasların belirlenmesi gerekirken, yasaya aykırı olarak (C) sınıfı işgüvenliği uzmanlığı belgesine sahip olanların (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi sınavına girebilmesine olanak tanındığı; yine anılan yasa uyarınca, üst sınıflara geçiş sınavına girilebilmesi için aranan sosyal güvenlik kurumuna ödenmiş prim gün sayısının hesabında, iş sağlığı ve güvenliği alanında yapılan çalışmaların dikkate alınması gerekirken düzenleyici işlemlerin açık ve belirgin olması niteliğine aykırı olarak, anılan hususa ilişkin herhangi bir belirleme yapılmadığı anlaşıldığından, dava konusu Yönetmelik maddesinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

11.10.2013 tarih ve 28792 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 2. maddesinin 1.fıkrasının (f) bendinin incelenmesi,

Bakılan davada, Dairemizin 2.6.2014 tarihli kararıyla, dava konusu düzenlemenin dayanağı olan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 3.maddesinin 1.fıkrasının "f" bendinde yer alan " Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında çalışma hayatını denetleyen müfettişler" ibaresinin Anayasanın 2,10 ve 49.maddelerine aykırı olduğu kanısına ulaşılması nedeniyle Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar verilmiştir.

Anayasanın 152. maddesi ile 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesinde ise, Anayasa Mahkemesinin, itiraz başvurusunun kendisine gelişinden başlamak üzere beş ay içinde karar vereceği; bu süre içinde karar verilmediği takdirde, başvuran yargı yerince davanın yürürlükteki hükümlere göre sonuçlandırılacağı hükme bağlanmıştır.

Bu itibarla, yürütmenin durdurulması isteminin, Anayasa Mahkemesi kararından veya yasal bekleme süresi geçtikten sonra incelenmesi gerekmektedir.

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2013/7980

Açıklanan nedenlerle, 11.10.2013 tarih ve 28792 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 2. maddesinin 1.fıkrasının (f) bendine yönelik yürütmenin durdurulması isteminin Anayasa Mahkemesi kararından veya yasal bekleme süresi geçirildikten sonra incelenmesine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde **öngörülen koşulların gerçekleştiği** anlaşıldığından, 11.10.2013 tarih ve 28792 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 22.maddesiyle değişen İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin Geçici 2.maddesinin **yürütülmesinin durdurulmasına**, Yönetmeliğin dava konusu **diğer kısımlarına yönelik** yürütmenin durdurulması isteminin **reddine**, bu kararın tebliğini izleyen günden itibaren yedi (7) gün içinde İdari Dava Daireleri Kuruluna itiraz edilebileceğinin taraflara duyurulmasına 2.6.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

İTİRAZ YOLUYLA ANAYASA MAHKEMESİ'NE BAŞVURMA KARARI

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından, 11.10.2013 tarih ve 28792 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in 2. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin; 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin 1, 3 ve 5 numaralı alt bentlerinin; 6. maddesinin ve 12. maddesinin iptali istemiyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na karşı açılan davada, dava konusu Yönetmeliğin dayanağı 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 3. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin Anayasa'ya uygun olup olmadığı incelendi, gereği görüldü.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun, "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinin birinci fıkrasının, 6495 sayılı Yasa ile değişik (f) bendinde; **İş Güvenliği Uzmanı:** " Usul ve esasları yönetmelikle belirlenen, iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip, **Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında çalışma hayatını denetleyen müfettişler** ile mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakültelerin mezunları ile teknik elemanı.....ifade eder." kuralına yer verilmiştir.

6331 sayılı Yasa'ya dayanılarak hazırlanan İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik 29.12.2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anılan Yönetmeliğin "Tanımlar" başlıklı 4. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde, "İş Güvenliği Uzmanı: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip mühendis, mimar veya teknik elemanı" ifade edecek şekilde tanımlanmış iken; 6331 sayılı Yasanın 3. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendindeki "İş Güvenliği Uzmanı" tanımının 6495 sayılı Yasa ile değiştirilmesinden sonra, dava konusu Yönetmeliğin 2. maddesi ile, Yönetmeliğin 4. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendindeki "İş Güvenliği Uzmanı" tanımı da değiştirilerek; iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip, **Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında çalışma hayatını denetleyen müfettişler** ile mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakültelerin mezunları ile teknik elemanın, **iş güvenliği uzmanı'nı** ifade edeceği düzenlenmiştir.

Bu nedenle, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun, "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi, "İş Güvenliği Uzmanı" tanımının yapıldığı Yönetmelik maddesinin de dava konusu edilmiş olması nedeniyle, davada uygulanacak kural niteliğindedir.

I - 6331 sayılı Yasa'nın 3. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan "...Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında çalışma hayatını denetleyen müfettişler..." ibaresinin, Anayasa'nın 2., 10. ve 49. maddesi yönünden incelenmesi:

Anayasa'nın 2. maddesi, " Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir." kuralını taşımaktadır.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, her türlü işlem ve eylemi hukuka uygun, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmayı amaçlayan ve bunu geliştirerek sürdüren, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren devlettir. Hukuk devletinin temel ilkelerinden biri olan hukuk güvenliği, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedelememek için çaba harcamasını gerekli kılar.

Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" başlığını tanıyan 10. maddesi; "(1) Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (2) Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. (3) Hiçbir kişiye, aileye, zümreye ve sınıfa imtiyaz tanınmaz. (4) Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadır." kuralını taşımaktadır.

Anayasa Mahkemesinin çeşitli kararlarında da belirtildiği üzere, kanun önünde eşitlik ilkesi, hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil hukuksal eşitlik öngörülmektedir. Eşitlik ilkesinin amacı, birbiriyle aynı durumda olanlara ayrı kuralların uygulanmasının ve ayrıcalıklı kişi ve toplulukların yaratılmasının engellenmesidir. Kanun önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişi ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuki durumlar için aynı; ayrı hukuki durumlar için farklı kurallar getirildiğinde Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmiş olmaz.

Anayasa'nın 49. maddesinde, " (1) Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. (2) Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır." kuralı yer almaktadır.

Anayasa'nın 49. maddesinde yer alan bu düzenleme, çalışma hayatına atılan kişilerin sağlığı ve güvenliklerine verilen değeri göstermesi bakımından önemlidir.

Öte yandan, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (İLO) İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin 155 sayılı Sözleşmesi 7.1.2004 tarihli ve 5038 sayılı Yasayla; İş Sağlığı Hizmetlerine İlişkin 161 sayılı Sözleşmesi de 7.1.2004 tarihli ve 5039 sayılı Yasayla onaylanmış bulunmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2013/7980

155 sayılı Sözleşmede, Sözleşmenin bütün ekonomik faaliyet kollarına uygulanacağı, ekonomik faaliyet kolları teriminin, kamu hizmetleri de dahil olmak üzere çalışanların bulunduğu bütün kolları kapsadığı; çalışanlar teriminin, kamu çalışanları da dahil olmak üzere, istihdam edilen bütün kişileri kapsadığı belirtilmektedir. 161 sayılı Sözleşmede ise bütün ekonomik faaliyet dallarında ve tüm işletmelerde, kamu sektörü ve üretim kooperatifleri üyelerini de kapsayacak şekilde, tüm çalışanlar için, iş sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinin sürekli bir şekilde geliştirilmesinin üstlenilmesi gerektiği hususu vurgulanmaktadır.

Anayasa'nın 90. maddesinin beşinci fıkrasındaki, usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmaların yasa hükmünde olduğu; bunlar hakkında Anayasa Mahkemesine başvurulamayacağı; temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalar ile yasaların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyumsuzluklarla milletlerarası andlaşma hükümlerinin esas alınacağı yolundaki hüküm nedeniyle, İLO Sözleşmelerinin birer iç hukuk kuralı haline geldiğinin; ayrıca, tarafı haline geldiğimiz bu milletlerarası sözleşmelerle ana hatları belirlenen, iş güvenliği alanında çalışma hayatının gerekli kıldığı yasal düzenlemeleri yapma konusunda yasama organının yükümlülüğünün doğduğunun da kabulü gerekir.

İş kazaları ve meslek hastalıkları, çalışma hayatında yaşanan sorunların en önemlilerindedir. Bu nedenle, iş sağlığı ve güvenliği konusu, sadece ekonomik bir sorun olmayıp, toplumsal boyutları da bulunan teknik bir konudur.

Uluslararası Çalışma Örgütü verileri, Türkiye'nin ölümlü iş kazaları konusunda en yüksek orana sahip ülkeler arasında bulunduğunu göstermektedir.

Esasen 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, iş kazaları ve meslek hastalıklarının olabildiğince azaltılması amacıyla çıkarılmıştır.

İşçi sağlığının korunması ve iş güvenliğinin sağlanması ise; hangi sektörde olursa olsun işçilerin bedensel, ruhsal, sosyal durumlarını mümkün olan en üst düzeye çıkarmak, işçilerin çalışma koşulları yüzünden sağlıklarının bozulmasını önlemek, işçileri çalışmalarını sırasında sağlığa aykırı etkenlerden ve tehlikelerden korumak, işçilerin fizyolojik ve psikolojik durumlarına en uygun mesleki ortamlarda çalışmalarını sağlamakla mümkün olabilecektir.

Görüldüğü üzere, "iş sağlığı ve güvenliği" çalışma hayatına ilişkin teknik bilgi birikimi, teknik uzmanlık gerektiren bir konudur.

İşyerlerinin çalışma koşullarının işçiler üzerindeki etkileri; meslek hastalığı veya iş kazalarının önlenmesi için alınması gereken tedbirler gibi teknik konular, faaliyette bulunan sektöre göre değişkenlik gösterebilir. İş güvenliği uzmanlarının, görevlerini gereği gibi yerine getirebilmeleri için, koşullarını denetleyeceği üretim alanıyla ilgili teknik bilgiye sahip, konusunun uzmanı, yapılacak işin niteliğine uygun eğitim almış kişiler arasından seçilmeleri gerekmektedir. Başka bir anlatımla, iş güvenliği uzmanlığı, yapılan işin niteliği gereği teknik bilgi gerektiren bir mesleki faaliyettir.

Oysa, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3. Maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde, "İş Güvenliği Uzmanı" tanımında; iş sağlığı ve güvenliği alanında

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2013/7980

Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip **mühendis, mimar, ve teknik elemanlara** yer verilmiş iken, 12.7.2013 tarihli ve 6495 sayılı Yasa'nın 101. maddesi ile, söz konusu tanıma, "**...Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında çalışma hayatını denetleyen müfettişler...**" ibaresi eklenmek suretiyle, iş güvenliği uzmanlığı; sadece mühendis, mimar ve teknik elemanların yapabileceği bir iş olmaktan çıkarılmıştır.

Yasadaki tanıma eklenen "**...Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında çalışma hayatını denetleyen müfettişler...**" ibaresiyle kastedilen, görev ve yetkileri aynı Yasa'nın 24. Maddesinde düzenlenen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulunda görev yapan müfettişler ise; hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, idari bilimler, işletme gibi sosyal bilimler alanında eğitim veren yükseköğretim programlarından mezun olanların katılabildikleri yarışma sınavı sonucuna göre müfettiş yardımcısı olarak işe başlayanlar ile yeterlilik sınavı sonrasında müfettişliğe atananlardan oluşmaktadır.

Bu haliyle, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 3. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendindeki , "**...Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında çalışma hayatını denetleyen müfettişler...**" ibaresi, yapılan işin niteliği gereği sadece mühendis, mimar ve teknik elemanlarca yapılabilecek bir iş olan "**İş Güvenliği Uzmanlığı**" tanımını, idari denetim, inceleme ve soruşturma ile görevli ve yetkili olan müfettişleri de kapsayacak şekilde genişletmesi ve kavram karışıklığına yol açması nedeniyle Anayasa'nın hukuk devleti ilkesine, eşitlik ilkesine aykırı ve çalışma barışını bozucu nitelikte olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

II.Sonuç ve İstem:

Açıklanan nedenlerle ve bir davaya bakmakta olan mahkemenin, o dava sebebiyle uygulanacak yasa kuralının Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına götüren görüşünü açıklayan kararı ile Anayasa Mahkemesine başvurulması gerektiğini düzenleyen 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesinin 1. fıkrası gereğince, yukarıda açıklanan gerekçelerle; 6331 Sayılı Yasanın 3. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan "**...Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında çalışma hayatını denetleyen müfettişler...**" ibaresinin Anayasa'nın 2, 10 ve 49. maddelerine aykırı olduğu kanısına ulaşılması nedeniyle Anayasa Mahkemesine başvurulmasına; dosyada bulunan belgelerin onaylı bir örneğinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine, 2.6.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.